

УНИВЕРЗИТЕТ „УНИОН - НИКОЛА ТЕСЛА“ У БЕОГРАДУ
 ФАКУЛТЕТ ЗА ГРАДИТЕЉСКИ МЕНАѢМЕНТ

Број: 3492

Београд, 07.10.2018. године

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
-обавезна садржина-

I. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Датум и орган који је именовео комисију

Наставно-научно веће ФАКУЛТЕТА ЗА ГРАДИТЕЉСКИ МЕНАѢМЕНТ Универзитета „УНИОН-НИКОЛА ТЕСЛА“ у Београду на седници одржаној 19. 09. 2018. год., дел. бр. 2179/1.

Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. **Др Славко Божиловић, редовни професор - Емеритус, уже научна област МенаѢмент за коју је изабран у звање 28. 10. 2011. год., Универзитет “Унион-Никола-Тесла”, Београд, председник комисије**
2. **Др Александар Грачанац, редовни професор, уже научна област Економија и менаѢмент за коју је изабран у звање 28. 10. 2011. год., Универзитет „Унион – Никола Тесла“ у Београду, ментор**
3. **Др Дејан Бељаковић, ванредни професор, уже научна област Пројектовање и конструкције за коју је изабран у звање 01. 03. 2016. год., Универзитет „Унион – Никола Тесла“ у Београду, коментор**
4. **Др Александар Милајић, ванредни професор, уже научна област Пројектовање и конструкције за коју је изабран у звање 01. 03. 2016. год., Универзитет „Унион – Никола Тесла“ у Београду, члан комисије**
5. **Др Љубо Марковић, ванредни професор, уже научна област МенаѢмент и технологија грађења за коју је изабран у звање 01. 07. 2015. год., Факултет техничких наука, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, спољни члан**

II. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме:
Никола (Бранко) Чулић

Датум рођења, општина, Република:

03. 04. 1984. год., Земун, општина Земун, Република Србија

Датум одбране, место и назив дипломског мастер рада

25. 09 2012. год. на Факултету за градитељски менаџмент у Београду,
мастер рад : „УЗРОЦИ ПРЕКОРАЧЕЊА ВРЕМЕНСКИХ РОКОВА И БУЏЕТА НА
ГРАЂЕВИНСКИМ ПРОЈЕКТИМА“

4. Научна област из које је стечено академско звање – мастер
Грађевинско инжењерство

III. НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Квалитативна и квантитативна анализа узрока неуспеха грађевинских пројеката

IV. ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Предметна дисертација настала је као резултат опсежног истраживања у циљу утврђивања главних узрока неуспеха грађевинских пројеката у земљама у транзицији, с посебним освртом на земље у региону – Републику Србију, Црну Гору и Босну и Херцеговину. У првом делу дисертације дате су теоријске основе предметне проблематике, подељене у тематске целине: специфичности грађевинских пројеката, управљање ризиком, фактори који утичу на прекорачење планираних временских рокова и буџета. У другом делу дисертације детаљно је описан и објашњен методолошки приступ изради и спровођењу анкете, након чега следе опсежна и разумљива анализа резултата и закључака који су из њих проистекли.

Приказано истраживање и начин изношења резултата у потпуности се заснива на методама научно-истраживачког рада и стога се кандидатов приступ обради теме може сматрати адекватним егзактним и у научном и у стручном смислу.

V. ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

У уводном поглављу дефинисани су и јасно описани основни аспекти дисертације, односно предмет истраживања, образложење о потребама истраживања, циљ истраживања, опис примењене методологије, укратко су набројани остварени резултати у научном и стручном смислу о дат је кратак садржај дисертације. Све наведене ставке објашњене су на задовољавајућ начин и пружају јасан увид у предметно истраживање.

У другом поглављу су веома прегледно и јасно описане специфичности грађевинских пројеката као засебне и веома особене области управљања пројектима. Објашњене су улоге учесника у

пројекту, њихови међусобни односи и одговорности, као и најчешћи узроци спорова и начини за њихово решавање. Проблематика је обрађена на задовољавајућ начин, што указује на кандидатову темељност у приступу предметном проблему.

Треће поглавље пружа увид у проблематику управљања ризицима у грађевинарству, што је суштински важан део предметне проблематике будући да је циљ дисертације управо било утврђивање главних фактора ризика при извођењу грађевинских пројеката у региону.

У четвртном поглављу су на основу домаће и стране стручне и научне литературе из предметне области наведени и подробно објашњени главни узроци прекорачења временских рокова и планираног буџета на грађевинским пројектима, чиме се стиче јасан увид у стање предметне проблематике у свету. Кандидат је тиме показао да познаје савремене трендове у предметној области и да је упознат са сличним истраживањима у свету.

У петом поглављу детаљно су разрађене и описане методе научноистраживачког рада с посебним освртом на формирање анкетног узорка и формирање упитника. Може се констатовати да је приказани научни приступ задовољавајућ и у складу с методологијом научноистраживачког рада.

У шестом поглављу дати су резултати истраживања, детаљно изложени по појединим групама фактора и приказани с тачке гледишта инвеститора, извођача и надзора. Из приложеног тумачења остварених резултата, не само у научном него и у стручном смислу, може се закључити да је кандидат у потпуности савладао предметну тематику и да дисертација испуњава све потребне услове у погледу темељности и квалитета.

У седмом поглављу су концизно набројани основни аспекти дисертације, закључци и смернице за дања истраживања, док последња два поглавља садрже списак коришћене литературе и прилоге неопходне за боље разумевање предметне тематике и резултата истраживања.

V. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Савремени приступ грађевинарству и грађевинским пројектима не подразумева само праћење светских трендова у пројектовању, примени нових материјала и технологија, него и схватање грађевинског пројекта у много свеобухватнијем, мултидисциплинарном смислу, много ширем од искључиво техничког или технолошког. Стога је, поготово кад је реч о великим пројектима и капиталним инвестицијама, неопходно примењивати одговарајуће технике и методе управљања пројектима, међу којима је у управљање ризицима (риск манаџмент). Сагледавање и предвиђање могућих узрока застоја и кашњења омогућава њихово спречавање или макар благовремено развијање стратегије превазилажења негативних последица њиховог појављивања на предвиђени буџет и рокове, као и на несметано одвијање пројекта.

Остварени резултати показују да је примењени приступ био исправан и да добијени подаци дају приказ стања сагледаног са различитих тачака гледишта. Испитаници унутар истих група имали су релативно сличне ставове, али су се ставови група међусобно разликовали, што доводи до закључка да ову проблематику не треба генерализовати, него да факторе прекорачења буџета и временских рокова треба сагледати и проценити с различитих тачака гледишта. Добијени резултати показали су да су ставови извођача и инвеститора у већини случајева били релативно слични, а да су се ставови надзора умерено до битно разликују. Осим тога, уочљиво је да су

извођачи одмеренији у ставовима, док је код инвеститора и надзора имају десицираније ставове. Још један податак који сведочи о већој одмерености извођача као групе јесте то што су били много самокритичнији него њихове колеге из других двеју група. За разлику од њих, представници инвеститора и надзора дали су упадљиво ниске оцене факторима који се тичу њихове одговорности.

Из анализе узрока прекорачења временских рокова, уочљиво је да је значајна већина испитаника дала примаран значај факторима који су директно везани за материјал и опрему, било да је реч о вишој сили (нестацица материјала на тржишту) или о одговорности извођача (нестацица материјала на градилишту и лоше руковање материјалом). Затим следе фактори који су у домену одговорности извођача (лоше вођење градилишта, недовољан број радника, и сл.). Генерални је став да најмањи утицај на застоје у току градње имају фактори у вези са пројектном документацијом. На важност нестацице материјала на тржишту и градилишту нарочито су указали испитаници из мањих градова, што показује да је овај проблем израженији у мање развијеним срединама, где је и понуда материјала и опреме мања и у квалитативном и у квантитативном смислу. Занимљиво је и податак да су у свим групама млађи учесници анкете много више од старијих колега инсистирали на важности познавања пројект менаџмента. Ставови испитаника о разлозима прекорачења предвиђеног буџета били су много уједначенији. Као најважнији фактори прекорачења буџета истичу се кашњење радова, промене цена материјала и измене пројекта у току градње. Као и код прекорачења рокова, и овде се најмања важност придаје недостацима у пројектној документацији.

Резултати приказаног истраживања испунили су очекивања јер јасно указују на највероватније проблеме који би се могли појавити током извођења грађевинског пројекта. Сечена сазнања и закључци могу се искористити код процене ризика и састављања динамичких планова за реалне пројекте, чиме би се побољшало стање у грађевинарству земаља у региону. Поређење резултата са резултатима сличног истраживања обављеног у Либији показују да узроци неуспеха грађевинских пројеката значајно зависе од локалних услова и привреде и да се стога не могу посматрати као универзална категорија (осим у начелном смислу), него искључиво у контексту поднебља и локалитета.

VI. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања адекватно су приказани путем задовољавајућег броја слика, табела и објашњења. Сваки корак приказане методологије подробно је објашњен, уз позивање на адекватно одабране референце. Тумачења резултата су дата на задовољавајући начин, с нарочито образложеним практичним аспектима предметне методологије. На основу наведених постигнутих резултата може се закључити да је предложена методологија формулисана на задовољавајући начин, у складу с начелима научно-истраживачког рада.

Резултати истраживања објављени су у научним радовима категорија М14 (1 рад), М33 (3 рада) и М51 (2 рада).

VII. КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.
2. Дисертација садржи све битне елементе у вези са предметом истраживања и научног дела

у целини.
3. Дисертација даје оригиналан допринос науци и струци по томе што на свеобухватан, целовит и методолошки примерен начин приступа предмету истраживања и решавању датог проблема.
VIII. ПРЕДЛОГ:
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:
- да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри усмена одбрана пред именованом комисијом.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. Др Славко Божиловић, ред. проф., председник комисије

2. Др Александар Грачанац, ред. проф. ментор

3. Др Дејан Бељакловић, ван. проф., коментор

4. Др Александар Милајић, ван. проф., члан комисије

5. Др Љубо Марковић, ван. проф., спољни члан комисије

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.